TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2014. gada 30. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 93/13/EEK — Trīspadsmitais apsvērums — 1. panta 2. punkts — Ar patērētājiem noslēgti līgumi — Hipotekārā aizdevuma līgums — Piedziņas vēršanas uz hipotēkas objektu procedūra — Valsts normatīvie akti — Līgumiskais līdzsvars

Lieta C-280/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Juzgado de Primera Instancia Nr. 4 de Palma de Mallorca* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 23. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 22. maijā, tiesvedībā

Barclays Bank SA

pret

Sara Sánchez García,

Alejandro Chacón Barrera.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], tiesneši E. Levits un S. Rodins [*S. Rodin*] (referents),

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Barclays Bank SA* vārdā – *J. Rodríguez Cárcamo* un *B. García Gómez, abogados*,

— Spānijas valdības vārdā – *S. Centeno Huerta*, pārstāve,

— Eiropas Komisijas vārdā – *M. van Beek*, *É. Gippini Fournier* un *L. Banciella*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – spāņu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 29. lpp.) interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Barclays Bank SA* (turpmāk tekstā – "*Barclays*") un *S. Sánchez García* un *A. Chacón Barrera* (turpmāk tekstā – "parādnieki") par tādu nesamaksātu parādu atgūšanu, kuri izriet no hipotekārā aizdevuma līguma, kas noslēgts starp šiem pamatlietas dalībniekiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 93/13 preambulas devītā apsvēruma redakcija ir šāda:

"[..] preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai piegādātāja pilnvaru ļaunprātīg[u] izmantošan[u] [..]".

4 Šīs direktīvas preambulas trīspadsmitajā un četrpadsmitajā apsvērumā attiecībā uz valsts likumiem vai noteikumiem ir noteikts:

"tā kā tiek uzskatīts, ka dalībvalstu likumi vai noteikumi, kas tieši vai netieši nosaka patērētāju līgumu noteikumus, nesatur negodīgus noteikumus; tā kā tādēļ neliekas vajadzīgi attiecināt uz šo direktīvu noteikumus, kas ietver obligātas tiesību normas un to starptautisko konvenciju principus vai noteikumus, kam ir pievienojušās dalībvalstis vai Kopiena; tā kā šajā sakarībā vārdi "obligātas tiesību normas" 1. panta 2. punktā ietver arī noteikumus, kas saskaņā ar tiesību aktiem attiecas uz līgumslēdzējām pusēm, ar nosacījumu, ka nav noteikta cita kārtība;

tā kā dalībvalstīm tomēr jānodrošina, ka netiek iekļauti negodīgi noteikumi, jo īpaši tādēļ, ka šo direktīvu piemēro arī sabiedriska rakstura amatiem, nodarbošanās un profesijām".

5 Iepriekš minētās direktīvas 1. pantā ir noteikts:

"1. Šīs direktīvas mērķis ir saskaņot dalībvalstu normatīvus un administratīvus aktus, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem līgumos, ko slēdz starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju.

2. Šī direktīva neattiecas uz līguma noteikumiem, kas ietver obligātas tiesību normas [..]."

6 Minētās direktīvas 3. panta redakcija ir šāda:

"1. Līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja, pretēji prasībai pēc godprātības, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam.

2. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot t[ā] saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš noformulētiem standartlīgumiem.

[..]

3. Pielikumā atrodas indikatīvs un nepilnīgs tādu noteikumu saraksts, ko var uzskatīt par negodīgiem."

7 Saskaņā ar Direktīvas 93/13 4. panta 1. punktu:

"Neskarot 7. pantu, līguma noteikuma negodīgumu novērtē, ņemot vērā preču vai pakalpojumu raksturu, attiecībā uz ko līgums noslēgts, un atsaucoties uz visiem apstākļiem līguma slēgšanas brīdī, kas ar to bijuši saistīti, kā arī visiem pārējiem līguma noteikumiem vai citu līgumu, no kā tas ir atkarīgs."

8 Šīs direktīvas 6. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un ka līgums pie tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgajiem noteikumiem."

9 Minētās direktīvas 7. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos."

10 Šīs pašas direktīvas pielikuma 1. punktā ir uzskaitīti tās 3. panta 3. punktā minētie noteikumi. Šī pielikuma teksts ir šāds:

"1. Noteikumi, kuru mērķis vai sekas ir šādas:

[..]

e) pieprasīt patērētājam, kurš nespēj izpildīt savas saistības, maksāt neproporcionāli lielu kompensāciju;

[..]."

Spānijas tiesības

11 Civilkodeksa (*Código Civil*) 1911. pantā ir noteikts:

"Izpildot savas saistības, parādnieks atbild ar visu savu esošo un nākošo mantu."

12 Hipotekārā likuma (*Ley Hipocetaria*), kas kodificēts ar 1946. gada 8. februāra dekrētu (*BOE* Nr. 58, 1946. gada 27. februāris, 1518. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Likumu Nr. 1/2013, 105. pantā ir noteikts:

"Hipotēka var būt garantija jebkāda veida saistībām, un tā neietekmē parādnieka neierobežotu personisko atbildību, kas ir noteikta Civilkodeksa 1911. pantā."

13 Tomēr minētā likuma 140. pantā ir atļauts noslēgt pretējus līgumus, ierobežojot parādnieka atbildību. Šajā pantā ir noteikts:

"Neskarot 105. pantu, hipotēkas noslēgšanas gribas aktā var likumīgi vienoties, ka garantija attiecas vienīgi uz mantu, kas apķīlāta ar hipotēku.

Šādā gadījumā parādnieka atbildība un kreditora prasības atbilstoši hipotekārajam aizdevumam ir ierobežotas ar ieķīlātās nekustamās mantas vērtību un parādnieks neatbild ar pārējo savu mantu."

14 Civilprocesa likuma (*Ley de enjuiciamiento civil*, turpmāk tekstā – "*LEC*") 570. pants "Piedziņas procedūras noslēgums" ir izteikts šādā redakcijā:

"Piespiedu piedziņa var noslēgties, tikai kad piedzinējs ir saņēmis pilnīgu apmierinājumu, kas tiek noteikts ar tiesas amatpersonas aktu, kuru var pārsūdzēt ar tiešu prasību revīzijas kārtībā."

15 Saskaņā ar *LEC* 579. pantu "Naudas summas piedziņa gadījumā, ja īpašums ir apgrūtināts ar hipotēku vai ķīlu":

"Ja guvums no ar hipotēku vai ķīlu apgrūtināta īpašuma pārdošanas izsolē nav pietiekams, lai segtu parādu, tad piedzinējs var lūgt vērst piedziņu pret attiecīgajiem parādniekiem tajā apmērā, kas nav segts; šādā gadījumā piedziņa notiek saskaņā ar vispārīgajām normām, kuras ir piemērojamas jebkurā piedziņas procedūrā."

16 *LEC* 671. pants "Izsole bez neviena solītāja" redakcijā, kura izriet no 2009. gada 3. novembra Likuma 13/2009 par procesuālo tiesību reformu, lai ieviestu jaunu tiesu sekretariātu (2009. gada 4. novembra *BOE* Nr. 266, 92103. lpp.), ir izteikts šādi:

"Ja izsolē nepiedalās neviens solītājs, kreditors var prasīt tam piešķirt īpašumu par cenu, kas ir 50 % vai vairāk no summas, par kuru šis īpašums ir novērtēts, vai par parāda summu, kas tam pienākas attiecībā uz visiem nekustamā īpašuma piederumiem.

[..]"

17 Karaļa 2009. gada 24. aprīļa Dekrēta Nr. 716/2009, ar kuru papildina dažus 1981. gada 25. marta Likuma Nr. 2/1981 aspektus par hipotekārā tirgus un citu hipotēku un finanšu sistēmas noteikumu regulāciju (2009. gada 2. maija *BOE* Nr. 107, 38490. lpp.), 9. pantā ir noteikts:

"Ja tirgus ietekmē vai citu apstākļu dēļ ar hipotēku apgrūtinātā īpašuma vērtība, salīdzinot ar sākotnējo novērtējumu, krītas par vairāk nekā 20 % [..], tad kredītiestāde pēc neatkarīgas sertificētas sabiedrības veikta novērtējuma var prasīt parādniekam palielināt hipotēku ar citu īpašumu, kas būtu pietiekams, lai segtu starpību, par kuru ir kreditora prasījums, starp īpašuma vērtību un aizdevumu vai kredītu, par kuru ir sniegts galvojums.

[..]

[..] Ja parādnieks divu mēnešu laikā neveic pieprasīto palielinājumu un ja tas arī neatmaksā to aizdevuma vai kredīta daļu, kura ir minēta iepriekšējā punktā, tad tiek pieņemts, ka viņš ir izvēlējies atmaksāt visu aizdevumu vai kredītu, kuru kredītiestāde var pieprasīt atmaksāt jebkurā laikā."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 2005. gada 30. augustā parādnieki noslēdza aizdevuma līgumu ar *Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Baleares* par summu EUR 91 560. Šī aizdevuma garantija bija hipotekārā ķīla par mājokli, kurā viņi dzīvoja. Lietas dalībnieki hipotēkas aktā bija iekļāvuši īpašu klauzulu, kurā bija noteikts, ka iespējamās īpašuma izsoles gadījumā mājokļa atsauces vērtība būs EUR 149 242,80. *Barclays* apgalvo, ka līgumslēdzējas puses turklāt ir vienojušās par parādnieku neierobežotu atbildību parāda atmaksai un šī atbildība nav ierobežota vienīgi ar mantas, kas apķīlāta ar hipotēku, vērtību.

19 Ar 2007. gada 24. jūlija aktu *Barclays* iestājās kreditora vietā. *Barclays* un parādnieki ar tajā pašā dienā noslēgtu aktu vienojās par aizdevuma summas palielinājumu līdz EUR 153 049,08. Netika grozīta summa, par kādu tika novērtēta ar hipotēku apķīlātās mantas vērtība, un klauzula par parādnieku atbildību. Attiecībā uz šiem jautājumiem, kuri nebija tieši pārņemti jaunajā aktā, bija jāpiemēro sākotnējā hipotekārā aizdevuma līguma noteikumi.

20 *Barclays* apgalvo, ka parādnieki pārtrauca maksāt ikmēneša maksājumus 2009. gada 24. oktobrī un 2010. gada 25. marts bija parāda atmaksas termiņš. Šajā datumā saistībā ar šo aizdevumu maksājamās summas kopumā bija EUR 150 011,52 apmērā.

21 2010. gada 10. decembrī *Barclays* vērsās *Juzgado de Primera Instancia Nr. 4 de Palma de Mallorca* (Palmas de Maljorkas Pirmās instances tiesa nr. 4) ar pieteikumu par piedziņas vēršanu uz ar hipotēku nodrošināto nekustamo īpašumu attiecībā pret parādniekiem, atsaucoties uz prasījumu par EUR 148 142,83, kas ir pamatsumma, EUR 1689,95 – procenti un EUR 45 003 – procenti un izmaksas. Ar 2010. gada 15. decembra nolēmumu *Juzgado de Primera Instancia Nr. 4 de Palma de Mallorca* izdeva rīkojumu par piedziņas vēršanu uz hipotēkas objektu.

22 2011. gada 25. maijā notika šī nekustamā īpašuma izsole; tajā nepiedalījās neviens solītājs. Minētais nekustamais īpašums atbilstoši *LEC* 671. pantam tika nodots kreditoram *Barclays* par summu EUR 74 621,40, proti, 50 % no summas, par kādu to bija novērtējušas līgumslēdzējas puses hipotekārā aizdevuma aktā.

23 2012. gada 18. oktobrī pēc *Barclays* lūguma pret parādniekiem tika izdots piedziņas rīkojums. Ar šo rīkojumu tika atļauts veikt piespiedu piedziņu par *Barclays* prasījumu par summu EUR 95 944,11, proti, EUR 75 390,12 bija atlikusī parāda pamatsumma, EUR 10 960,50 – maksājamie procenti līdz 2011. gada 25. maijam un EUR 9593,49 par hipotēkas izpirkšanu, kā arī EUR 22 617,03, kas bija noteikti provizoriski saistībā ar šīs piedziņas procedūras izmaksām un procentiem.

24 Parādnieki pārsūdzēja šo rīkojumu šim nolūkam likumā noteiktajā termiņā. Tie apgalvoja, ka, tā kā nekustamais īpašums, kas ir novērtēts par EUR 182 700 atbilstoši *Barclays* pasūtītam novērtējuma sertifikātam, kurš sagatavots 2007. gada 18. maijā, ir ticis piešķirts šai kredītiestādei par summu EUR 74 621,40, ir jāuzskata, ka kredīts ir atmaksāts ar īpašuma tiesību piešķiršanu un *Barclays* prasījuma daļa, kas ar šo summu nav tikusi segta, ir jāuzskata par dzēstu. Tie arī minēja, ka *Barclays* ir ļaunprātīgi izmantojusi savas tiesības un netaisni iedzīvojusies.

25 *Barclays* apstrīdēja iepriekš minēto iebildumu motīvus, apgalvojot, ka parāds nav pilnībā atdots un ka *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) lietās, kas ir līdzīgas tiesvedībai pamatlietā, jau ir uzskatījusi, ka nav notikusi tiesību ļaunprātīga izmantošana vai netaisna iedzīvošanās.

26 Šādos apstākļos *Juzgado de Primera Nr. 4 Instancia de Palma de Mallorca* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

> "1) Vai Direktīva [93/13] un [Savienības] tiesību principi par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu Spānijas tiesisko regulējumu hipotēku jomā, kurā ir noteikts, ka hipotekārā aizdevuma devējs var prasīt aizdevuma nodrošinājuma palielinājumu, ja ar hipotēku nodrošinātā nekustamā īpašuma vērtība samazinās par 20 %, taču tajā nav paredzēts, ka saistībā ar procedūru par piedziņas vēršanu uz hipotēku patērētājs/parādnieks/puse, pret kuru ir vērsta piedziņa, var prasīt pēc pretēja novērtējuma veikšanas pārskatīt minēto summu, par kādu ir novērtēts nekustamais īpašums, vismaz *LEC* 671. panta nolūkiem, ja šī vērtība ir pieaugusi vienādā proporcijā vai to pārsniedz laikā starp hipotēkas nostiprināšanu un piedziņas vēršanu uz hipotēku?

2) Vai Direktīva [93/13] un [Savienības] tiesību principi par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu Spānijas procesuāltiesisko regulējumu par piedziņas vēršanu uz hipotēku, kurā ir noteikts, ka kreditors var sev piešķirt ar hipotēku nodrošināto īpašumu par 50 % (pašlaik 60 %) no tā vērtības, kas nozīmē netaisnīgu sodu patērētājam/parādniekam/pusei, pret kuru ir vērsta piedziņa, 50 % (pašlaik 40 %) apmērā no minētās vērtības?

3) Vai Direktīva [93/13] un [Savienības] tiesību principi par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jāinterpretē tādējādi, ka pastāv tiesību ļaunprātīga izmantošana un netaisna iedzīvošanās, ja pēc tam, kad kreditors/piedzinējs sev ir piešķīris ar hipotēku nodrošināto nekustamo īpašumu par 50 % (pašlaik 60 %) no tā vērtības, tas vēl prasa piedzīt atlikušo parāda summu, lai pilnībā atgūtu parādu, neraugoties uz to, ka summa, par kādu ir novērtēts šādi piešķirtais nekustamais īpašums un/vai piešķirta nekustamā īpašumā faktiskā vērtība, ir augstāka par maksājamā parāda kopsummu, pat ja šāda rīcība ir atļauta valsts procesuāltiesiskajā regulējumā?

4) Vai Direktīva [93/13] un [Savienības] tiesību principi par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda ar hipotēku nodrošināta nekustamā īpašuma piešķiršana par summu, par kādu tas ticis novērtēts, un/vai tā faktisko vērtību, kas ir augstāka nekā hipotekārā parāda apmērs, nozīmē, ka ir jāpiemēro *LEC* 570. pants, ar kuru tādējādi tiek aizstāts *LEC* 579. un 671. pants, un vai līdz ar to ir jāuzskata, ka kreditors ir saņēmis pilnīgu saistības izpildījumu?"

27 Iesniedzējtiesa izteica lūgumu lietas dalībniekiem iesniegt savus apsvērumus par šiem jautājumiem. *Barclays* apgalvoja, ka Spānijas tiesiskais regulējums nav pretrunā Savienības tiesībām, un lūdza turpināt piespiedu piedziņas pasākumu izpildi. Lietas dalībnieki, kas iebilst piedziņai, piekrita tam, ka tiek uzdoti prejudiciālie jautājumi.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

28 Ar šiem četriem jautājumiem, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 93/13 un Savienības tiesību principi par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tādi dalībvalsts normatīvie akti kā pamatlietā, ar kuriem, pirmkārt, ir paredzēts, ka, neraugoties uz ar hipotēku nodrošināta nekustamā īpašuma, kura vērtība pārsniedz hipotekārā parāda apmēru, piešķiršanu izsolē hipotekārajam kreditoram par summu, kas veido 50 % no šīs vērtības, jo izsolē nepiedalās solītāji trešās personas, šis kreditors, pamatojoties uz tā izsniegto aizdevumu, var turpināt sava prasījuma piespiedu piedziņu par atbilstošo atlikušo summu, un, otrkārt, ar kuriem ir atļauts paplašināt minētā kreditora garantijas gadījumā, ja ar hipotēku nodrošināta nekustamā īpašuma novērtējuma vērtība samazinās par 20 %, neparedzot iespēju paaugstināt šo novērtējumu par labu parādniekam.

29 Saskaņā ar Direktīvas 93/13 1. panta 1. punktu tās mērķis ir saskaņot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par negodīgiem noteikumiem līgumos, kas tiek slēgti starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju.

30 Ir jāatgādina arī, ka saskaņā ar minētās direktīvas 1. panta 2. punktu tā "neattiecas uz līguma noteikumiem, kas ietver obligātas tiesību normas [..]".

31 Turklāt saskaņā ar šīs pašas direktīvas preambulas trīspadsmito apsvērumu Direktīvas 93/13 1. panta 2. punkts "ietver arī noteikumus, kas saskaņā ar [valsts] tiesību aktiem attiecas uz līgumslēdzējām pusēm, ar nosacījumu, ka nav noteikta cita kārtība".

32 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ar minēto direktīvu ieviestā aizsardzības sistēma balstās uz ideju, ka patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju ir vājākā pozīcijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas, gan attiecībā uz informētības līmeni (spriedums *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, 44. punkts).

33 Ņemot vērā šādu vājāku pozīciju, direktīvas 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka negodīgi noteikumi patērētājam nav saistoši. Kā izriet no judikatūras, šī ir imperatīva norma, kas ir vērsta uz to, lai formālo līdzsvaru, ko līgums nodibina starp līgumslēdzēju pušu tiesībām un pienākumiem, aizstātu ar reālu līdzsvaru, kas var atjaunot minēto pušu vienlīdzību (spriedums *Aziz*, EU:C:2013:164, 45. punkts).

34 Šajā ziņā Tiesa jau vairākkārt ir nospriedusi, ka valsts tiesai pēc savas ierosmes ir jāvērtē Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā ietilpstoša līgumiska noteikuma negodīgais raksturs un, to veicot, ir jāizlīdzina starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju pastāvošā nelīdzsvarotība, ja tās rīcībā ir vajadzīgais tiesiskais un faktiskais pamatojums (spriedums lietā *Aziz*, EU:C:2013:164, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas tiesai, kura izskata pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu, neļauj pēc savas ierosmes *in limine litis* vai kādā citā procesa stadijā, lai gan tās rīcībā ir visi vajadzīgie tiesiskie un faktiskie elementi, izvērtēt pārdevēja vai piegādātāja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietverta noteikuma par nokavējuma procentiem negodīgumu, ja patērētājs nav cēlis iebildumus (spriedums *Banco Español de Crédito*, C-618/10, EU:C:2012:349, 57. punkts).

36 Turklāt sprieduma *Aziz* (EU:C:2013:164) 64. punktā Tiesa atzina, ka šī direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram, lai gan tajā nav paredzēta iespēja piedziņas vēršanas uz hipotēkas objektu procedūrā izvirzīt iebildumus par līgumiska noteikuma, kas ir izpildes raksta pamatā, negodīgo raksturu, tiesai, kura izskata lietu pēc būtības un kurai ir kompetence vērtēt šāda noteikuma negodīgo raksturu, nav atļauts veikt pagaidu pasākumus, tostarp apturēt minēto izpildes procedūru, ja šādu pasākumu veikšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu tās galīgā nolēmuma pilnīgu efektivitāti.

37 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka, tā kā valsts tiesībās paredzētie piespiedu piedziņas mehānismi nav saskaņoti, īstenošanas noteikumi attiecībā uz, pirmkārt, piedziņas vēršanas uz hipotēkas objektu procedūrā pieļaujamajiem iebildumu pamatiem un, otrkārt, par izpildi atbildīgajai tiesai šajā stadijā piešķirtajām pilnvarām, lai izvērtētu ar patērētājiem noslēgto līgumu noteikumus, ir noteikti dalībvalstu iekšējā tiesību sistēmā saskaņā ar dalībvalstu procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tie nav mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas reglamentē līdzīgas valsts tiesībām pakļautas situācijas (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kas patērētājiem piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips) (pēc analoģijas skat. spriedumu *Aziz*, EU:C:2013:164, 50. punkts).

38 Tomēr pamatlieta atšķiras no situācijas spriedumos, kas tika taisīti lietās *Banco Español de Crédito* (EU:C:2012:349) un *Aziz* (EU:C:2013:164), kurās attiecīgajās iesniedzējtiesās izskatāmo strīdu priekšmets bija līgumtiesiski nosacījumi un uzdotie jautājumi attiecās uz valsts tiesas pilnvaru ierobežojumu, lai novērtētu šo līgumisko noteikumu negodīgo raksturu.

39 Pamatlietā iesniedzējtiesa nav minējusi nevienu līgumtiesisku noteikumu, kurš varētu tikt raksturots kā negodīgs. Visi četri jautājumi ir par valsts likumu vai noteikumu normu atbilstību Direktīvai 93/13. Nevienai no valsts tiesību normām pamatlietā nav līgumtiesiska rakstura. Turklāt atšķirībā no lietām, kurās tika taisīti spriedumi *Banco Español de Crédito* (EU:C:2012:349) un *Aziz* (EU:C:2013:164), neviens no šiem normatīvajiem aktiem neskar valsts tiesas pilnvaras novērtēt līgumtiesiska noteikuma negodīgo raksturu.

40 Valsts tiesību normām, kas veido lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmetu, ir normatīvu aktu raksturs, un tās nav pārņemtas attiecīgajā pamatlietā aplūkotajā līgumā. Šāda veida normas neietilpst minētās direktīvas, ar kuru ir paredzēts aizliegt negodīgus noteikumus patērētāju līgumos, piemērošanas jomā.

41 Atšķirībā no lietas, kurā tika taisīts spriedums *RWE Vertrieb* (C-92/11, EU:C:2013:180, 25. punkts) un kurā saskaņā ar minētā sprieduma 29.–38. punktu līgumslēdzējas puses bija vienojušās paplašināt valsts likumdevēja noteiktās kārtības piemērošanas jomu, valsts normatīvie akti, par kuriem ir uzdoti jautājumi, ir piemērojami šajā lietā un ar līgumisku noteikumu nav grozīta to piemērošanas joma vai apjoms. Tātad ir pamats uzskatīt, ka valsts likumdevēja noteiktais līgumiskais līdzsvars ir saglabāts (šajā ziņā skat. spriedumu *RWE Vertrieb*, EU:C:2013:180, 28. punkts). Savienības likumdevējs, kā tas izriet no Direktīvas 93/13 preambulas trīspadsmitā apsvēruma un 1. panta 2. punkta, ir skaidri nolēmis saglabāt šo līdzsvaru.

42 Turklāt pamatlietā aplūkojamie valsts normatīvie akti ir piemērojami starp līgumslēdzējām pusēm tikai tad, ja tās nav vienojušās citādi. Līdz ar to saskaņā ar Direktīvas 93/13 preambulas trīspadsmito apsvērumu šīm normām ir piemērojams šīs direktīvas 1. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru "[minētā] direktīva [uz tām] neattiecas". Tādējādi šī direktīva nekādā gadījumā nav piemērojama.

43 Attiecībā uz Savienības tiesību principiem par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jākonstatē, ka Direktīvas 93/13 mērķis ir nodrošināt šo principu ievērošanu, izskaužot tādus negodīgus noteikumus no patērētāju līgumiem, kuros atspoguļojas līdzsvara starp līgumslēdzējām pusēm neesamība.

44 Tomēr, kā jau tika iepriekš norādīts, attiecīgie pamatlietā aplūkojamie valsts normatīvie akti neietilpst Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā, jo nav tikusi minēta negodīga līgumiska noteikuma esamība. Tādējādi, ja pastāv tāds *lex specialis* kā Direktīva 93/13, ar kuru no tās piemērošanas jomas ir izslēgta tāda situācija kā pamatlietā, nav piemērojami arī šīs direktīvas pamatā esošie principi.

45 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīva 93/13 un Savienības tiesību principi par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jāinterpretē tādējādi, ka no to piemērošanas jomas ir izslēgti tādi dalībvalsts normatīvie akti kā pamatlietā, ja nepastāv tāda veida līgumisks noteikums, ar kuru tiek grozīta minēto normu piemērošanas joma vai apjoms.

Par tiesāšanās izdevumiem

46 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīva 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos un Savienības tiesību principi par patērētāju tiesību aizsardzību un līgumisko līdzsvaru ir jāinterpretē tādējādi, ka no to piemērošanas jomas ir izslēgti tādi dalībvalsts normatīvie akti kā pamatlietā, ja nepastāv tāda veida līgumisks noteikums, ar kuru tiek grozīta minēto normu piemērošanas joma vai apjoms.

[Paraksti]